

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravljanje: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
[začasno še tudi 13.321]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglaš: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglaš: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

datvo državno
bejskeknjičnice
Ljubljani

asilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Ne bodimo ljudožrci!

[Ne pridružite se demagogom, ampak združite se,
če nočete biti — ljudožrci!]

Groza.

Guy de Maupassant [francoski pisatelj] je v
neki noveli „L'horrible“ [Grozotno], opisal grozo
med človeško tragiko in nečloveško krutostjo. „Stra-
šno“, čitamo tam, „je mnogokaj v življenju, toda
grozo sem imel samo dvakrat v življenju: priliklo
spoznati.“ In potem sledita dve pripovedi.

Eno med njima, na katero tu navezujem, pri-
poveduje o neki francoski ekspediciji skozi Saharo.
Nekega dne so zaborili sredi puščave.
Arabci so izjavili, da poidejo z vsemi velblodi po
vodo, ker leži studenec še precej daleč. En sam
mož je posvaril poveljnika ekspedicije, da se pri-
pravilja izdajstvo. Ta pa tega ni verjel in je šel
spremiti vod z inženirji, zdravniki, skoro vsemi čast-
niki in z vsemi velblodi razen dveh.

Pri studencu so jih Arabci posekali, vse ka-
mele so vzeli s seboj.

Stotnik, ki je bil ostal v taborišču, je prevzel
poveljstvo nad ostalimi, ki so ostali živi, in napotili
so se domov. Tovore in hrano so pustili na mestu,
ker niso imeli dovolj velblodov in niso mogli zalog
sami prenašati.

In tako so se podali na pot v tej samoti brez
sence, brez konca, v razjedajočem žaru solca, kije
palilo od jutra do večera.

Prišel je neki domačin, pripovedoval, da se
jim podredi in jim ponudil dateljev. Bili so zastrup-
ljeni. Skoro vsi Francozi so od tega umrli, med
njimi zadnji častnik.

Ostalo je le še par mož živih.
Imeli so še dva velbloda. Neke noči sta izgi-
nila še ta z dvema Arabcem.

Tedaj je stopila v preostale misel, da bo mor-
al drug drugega pojedsti. In kakor hitro so opazili,
da sta oba Arabca z obema velblodom pobegnila,
so se ostali ločili in so začeli korakati posamič,
drug od drugega za več nego streljaj oddaljeni.
Tako so šli ves dan v mehlem pesku pod peko-
čim solncem in če so prišli do kakšnega studenca,
je šel vsak zase se napiti in je počakal, dokler
naslednji ni dosegel primerne oddaljenosti.

Tako so stopali vse dneve in dvigali male
peščene stebre, ki izdajajo v puščavi že oddaleč
vsakega popotnika.

Toda nekega dne je šel eden izmed popotni-
kov naravnost proti svojemu sosedu. In vsi so ob-
stali, da bi mogli opazovati.

Mož, ki se mu je izstradani vojak približeval,
ni pobegnil, temveč se je vrgel s trehuhom na
zemljo in nameril puško nanj. Ko se mu je zdela,
da je že dovolj blizu, je sprožil. Oni ni bil zadet,
šel je dalje, pomeril je in ubil tovariša.

Takoj nato so prišli ostali od vsepovsod.
Morilec je mrtveca zrezal in ga razdelil.

Potem so se zopet ločili, ti nespravljivi za-
vezniki, dokler jih ne bi prihodnji umor zopet
združil.

Dva dneva so živeli od razdeljenega človeš-
kega mesa. Ko se je glad povrnil, je dotični, ki je
prvega, umoril še enega. In spet je razrezal truplo
kakor mesar, razdelil ga in obdržal samo svoj del.

In tako se je nadaljeval ta umik ljudožrcem.

Enega so zaklali še na robu nekega studenca,
na predvečer dneva, ko je prišla rešitev.

Ali pojmite sedaj, kaj razumem pod „grozo“?

V nekem uradu dela mnogo nameščencev,
mož in žen, in delo je njih kruh. Če nimajo službe,
če nimajo dela, ostanejo brez kruha.

In sedaj grozi odpust. In oni vedo: Trije med
nimi morajo proč. Mi sami jih bomo izbrali.

In nezaupanje se jih je polotilo kakor popot-
nikov v puščavi, ljudožrcem: Ali bom jaz žrtvovan,
da bodo drugi lahko živeli, ali bo to moj tovariš,
moj prijatelj? Ali bom sam pomeril od zadaj na
njegovo glavo, da bom lahko dalje živel?

Kaj smo? Kje smo? Ali smo ljudožrci? Ži-
vijo in haleluja temu sistemu, ki nas je povedel
v to puščavo!

Marijanna Wilfingerjeva.

To smo prevedli iz nemščine in objavili v o-
pomin vsem Kršanom, Slovencem, Jugoslovanom,

Evropecem in sploh vsem ljudem. Vdovam, ki ho-
čejo biti vključ sivi starosti neveste, ker so bogate,
se ne sme posrečiti, da bi za trajno delale združbo
med nebotatimi ljudmi, ki si morajo svoj kruh za-
služiti z delom. Trboveljski premogokopni družbi se
ne sme posrečiti, da bi se rudarji pod orjunaškimi
in drugimi barvami med seboj klali. Kapitalu sploh
se ne sme posrečiti, da bi se proletarci med seboj
izpodrivali! Da bi iz strahu pred brezposelnostjo
goljufali tuje narode in jih silili, da kupujejo naše
blago! Da bi delali po 12 ur na dan in prisilili s
tem druge, da delajo po 16 in še da stradejo zra-
ven! Da bi bili drugim nevoščljivi za njih zmožnosti

in srečo, pa jim zato nagajali pri delu, ko je ven-
dar jasno, da drug drugega potrebujemo, da drug
brez drugega niti živeti ne moremo!

Postanimo socialisti! Dajmo vsakemu možnost,
naj živi od svojega dela, zavarujmo mu uspeh nje-
govega dela. To se da doseči le s tem, da se zdru-
žimo v svojih krajih v krajevne organizacije, da se
te združijo v okrajne, okrožne, pokrajinske in držav-
ne organizacije in vse te iz vsega sveta da tvorijo
Internacionalo, ki bo preprečila vse vojaške in tr-
govske pohode in tuje dežele ter prisilila tako tudi
kapitaliste, da bodo delali kaj koristnega, če ne bo-
do hoteli poginiti od lakote.

Dol z nevednostjo!

Trboveljska premogokopna družba je medna-
rodno kapitalistično podjetje, ki se ne boji ne Boga,
ne hudiča.

Rudarji so mednarodna delavska para, ki za-
radi ljubega kruha rijejo globoko v zemljo, kakor
da bi se ne bali ne Boga, ne hudiča.

Trboveljska prem. družba in rudarji, oboji so
močni na svoj način. Če bi Trb. družba ustavila
svoje poslovanje, bi zgubili rudarji svoj kruh in bil
bi joj. Če bi rudarji ustavili svoje delo, bi morala
tudi Trb. družba ustaviti svoje poslovanje in bil
bi joj.

Ne eni, ne drugi, nobena stran ne sme usta-
viti. Treba je, da poslujeta obe. Ne le zaradi med-
sebojnih odnošajev, ampak tudi zaradi vse človeš-
ke družbe, ker — premoga potrebujemo, saj brez
njega ne moremo biti.

Če je tako, bi si človek mislil, da mora med
obema skupinama vladati soglasje. Pa tega soglas-
ja ni, mesto soglasja vlada boj, neprestan boj. Tudi
takrat, ko se zdi, da je mir, je boj. Ne boga ne hu-
diča se ne boje ne eni, ne drugi, pač pa se boje
drug drugega in sovražijo drug drugega, skupno
pa delajo zato, ker drug drugega ne smejo in ne
morejo popolnoma ugonobiti.

Dozdaj je bila družba še vselej močnejša nego
rudarji. Družba je dobro organizirana in ne pozna
med svojimi člani ne razločka v plemenu, ne v veri
ne v narodnosti. Židje in Arijci so tam složni, ka-
toličani in drugoverci ter brezverci se med seboj
podpirajo, Slovenci, Nemci, Lahi, Madjari, Francozi,
vsi brez razlike se pokoravajo skupnim interesom,
izdajalca ni med njimi in nezavednega tudi nobe-
nega. Vsi se zavedajo skupnih dolžnosti, vsi jih iz-
polnjujejo, ker vedo, da bo to vsem prineslo sku-
pne koristi, ki so mnogo več vre, ne, nego kakšne
trenutne koristi, ki bi jih kdo morebiti imel od iz-
dajalstva.

Rudarji so bili dozdaj še vselej slabejši v boju.
Tudi takrat, ko so mislili, da zmagojejo, so pro-
padali. Ko so dosegli največje uspehe, ko so dobili
najvišje odstotke, takrat, prav takrat so bili najbolj
tepeni, ker so zaradi zmage pozabili na najvažnej-
še, na potrebo organizacije. Še nikdar niso bili ru-
darji dobro organizirani, odkar imajo pa družinske
doklade in doklade za uničevanje svojega zdravja
(premijsko pridne neumnosti) od takrat je še tista or-
ganizacija začela nazadovati in danes vse organiza-
cije skupaj niti od daleč nimajo toliko članov, ka-
kor nekdanja ena sama, skupna organizacija. Le redko-
kdaj pridejo rudarji skupaj in še takrat le bolj po-
slušajo, nego da bi se med seboj resno pomenili,
kaj je prav in kaj ne, in da bi potem tisto tudi res
izvršili, kar so za prav spoznali. Tega manjka zato,
ker se morajo gnati za pičlim kruhom tako, da pri
tem izgube izpred oči svoje skupne interese in se
borijo za trenutne malenkostne osebne dobičke, za
površne verske ali narodne ideale, pri čemer gri-

zejo drug drugega, namesto da bi delali za skupnost.

Rudarjem manjka enotne organizacije. Zato so
slabejši nego Trb. družba, zato jih ta izkorišča, po
vrhu pa jih še dela odgovorne za preveliko ceno
premoga, tako da jih drugo delavstvo v svoji ne-
umnosti preklinja, češ, da rudarji so krivi, da si ne
morem kupiti dragega premoga, ker imajo prevelike
zaslužke. Tudi po drugod delavci nimajo dobrih
organizacij... nezavednost vlada pri velikanski ve-
čini ljudstva.

Trb. družba ve za vsakega rudarja, koliko
zasluži, rudarji pa ne vedo za nobenega delničarja
in upravnega svetnika, kakšni so njegovi dohodki.
Tudi izračunati si tega ne morejo, kajti 50% di-
videnda ni edini „zaslužek“ Trg. družbe...

Dohodki na eni in na drugi strani so različni
kakor noč in dan, toda ena stran je organizirana
in pozna dohodke obeh, druga stran pa ni organi-
zirana in ne pozna dohodkov, niti svojih lastnih,
samo to ve, da so zelo različni, da zasluži eden
po 800 Din na mesec, drugi pa po 3000.

To stanje je krivo, da se ponavlja pravljica
o lisici in volku. Bolnik nosi zdravega, zdravi na
hrbtu bolnikovem pa še kriči v svet, da ga bolnik
izkorišča.

Proletarci vedo, da primera pravzaprav ni to-
čna, ker so v bistvu rudarji bolj zdravi nego go-
spodje delničarji: oni so koristni člani človeške
družbe, ti pa pomenijo gnile ture na telesu družbe.
Toda res je, da gre vsa zdrava moč rudarjev v
vzdrževanje teh turov. To pa je neumnost, ki bi je
bilo že zdavnaj konec, če bi bile nekoanje ruda-
rske organizacije vršile svojo dolžnost. Ker je niso
vršile, zato je res, da bolnik zdravega nosi.

Razdor se je pričel takrat, ko je sedel za-
stopnik rudarjev na najbolj odločilnem mestu v dr-
žavi, kar se rudarjev tiče, ko je bil minister za šu-
me in rube g. Ant. Kristan. Namesto da bi bil kot
takelak za ohranjanje razmer, je pomagal člo-
veški družbi do novega tura, postal je še tudi sam
kapitalist. Ko se rudarji to videli, niso mogli poj-
movati, kako je to mogoče. Huškači, plačani od
turov samih, so prišli mednje in razlagali, da je
temu kriv socializem. Kakor je bila ta beseda čud-
na, vendar so jo mnogi verjeli, ko so videli na stra-
ni Kristana tudi druge voditelje socializma (Frapi-
lub, Čobal itd.). In obrnili so socializmu hrbet, na-
mesto da bi bili napodili le voditelje. V tem tiči
vsa tragika razdora.

Rešitev proletariata mora biti delo proletariata
samega. Socializem ne pomeni kakšnega nebeskega
nauka, ki ga je ta ali oni maziljenec prinesel, am-
pak pomeni sodelovanje delavcev. Brez sodelovanja
tistih, ki delajo, ni bilo, ni in ne bo nikdar socia-
lizma. Kadar bodo pa delavci začeli resnično so-
delovati, takrat bo socializem že tu.

Seveda to ne bo raj. Raja sploh nikdar ne bo.
Tudi takrat bodo napake in sitnosti, toda zaradi na-

Pravo

Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je najboljša in v uporabi najcenejša milo na svetu.
Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko
„Jelen“!

pak posameznega člana se ne bodo delavci razdružili, ampak bodo le napake odstranili. Odstranili bodo n. pr. kričečo neenakost zaslužkov in uživanja in že s tem bodo otresli s hrbita lisico. Tudi potem bo zmogljivi delavec več zaslužil, pa ne 4krat več! Tudi potem bo treba delati, pa ne nad 8 ur in ves prosti čas bo na razpolago izohrabiti in razvedrilu, tudi takrat bodo žene delale, pa ne kakor danes, ko sploh nimajo časa čitati in hodijo vso svojo izobrazbo iskati v cerkev...

Česa je treba, ga prestopimo iz sedanjih žalostnih in neumnih razmer? Da nehamo delati za brezposelne, bodisi tiste, ki ne marajo delati, bodisi naše sodruge, ki ne najdejo dela? Ali je res nemogoče?

Ne, ni nemogoče! Vsakemu delavcu pravi njegov razum, da to ni nemogoče. Nemogoče je to samo toliko časa, dokler čakamo, da nam bodo to drugi naredili, namesto da sami izvršimo. Res je pri sedanjem težkem položaju težko najti čas za čitanje in sodelovanje, toda socializem uči, da si moraš ta čas vzeti, čeprav si ga utrgaš od počitka! Res je težko plačevati za organizacijo in tisk, ko človek komaj za kruh zasluži, toda socializem uči, da si je treba odtrgati od ust, ker bogati nam ne bodo dali socializma.

Prvi predpogoj je izobrazba. Tisk. Slovenci smo majhen narod in nikakor ne moremo imeti več delavskih časopisov. Delavci težko pišejo in težko čitajo, še težje pa plačujejo. Zato bi morali vsi delavci ki res delajo in ki res hrepenijo po delavski zmagi, čitati in pisati le v en časopis. Zdaj pa pogledajte n. pr. v Trbovlje, koliko se tam našle „Slovenca“, „Jutra“ [še zdaj po 1. juniju!], „Slov. Naroda“ in še celo „Narodnega Dnevnika“! In vsi ti časopisi zastopajo Trb. družbo, nobeden pa ne delavstva. Delavski dnevnik je na Slovenskem edinole „Naprej“, edinole v „Napreju“ najdeš to, kar so pisali delavci za delavce. Edino „Naprej“ zastopa načelo javnosti, ki ne dovoli, da bi se ti kdo spredaj laskal, za hrbtno pa te goljufal. Edino ta list prinese tvoj članek nespremenjen, tako kakor si ga napisal, pri vseh drugih dnevnikih pa vprašajo prej Trb. družbo če dovoli, da se tvoj članek objavi.

In vendar čitaš „Slovenca“ in „Jutra“ in „Sl. Narod“ in „Nar. Dnevnik“, le „Napreja“ ne čitaš in sicer zato ne, ker je to Kristanov list. Če bi vedel, kakšno krivico s tem delaš „Napreju“, ki ima v Kristanu popolnoma enakega sovražnika kakor v Trb. družbi. Samo eden sovražnik je „Napreju“ še bolj nevaren in to je nevednost. Nevednost in nepoznanje razmer moramo odpraviti, če hočemo zmagati.

Kristan je z nekdanjim komunističnim kričarjem Golouhom prišel 24. avg. v Trbovlje in v Del. domu agitiral proti „Napreju“. Kdo še ne ve tega? In ljudje kakor Klenovšek itd. ki se bojuje „Naprejeve“ odkritosrčnosti enako, kakor se je boji Kristan, so vabili Kristana in njegovega adjutanta, naj še prideta v Trbovlje! In Del. dom, zadruga, ki se govori, da je v rokah „Naprejevcev“, je Kristanu odprla vrata in mu jih bo še odprla, delavci pa da še ne bodo vedeli, kako je? Ta zadruga inserira v Kristanovih listih, v „Napreju“ pa ne mara — rudarji, ali boste še mislili, da je „Naprej“ Kristanov?

„Naprej“ je predrag. 25 Din velja na mesec! Res je to, toda „Naprej“ ni kriv, da se je pod Kristanovo komando tiskal v 6000 izvodih, zdaj pa se tiska navadno le v 1100 izvodih! Le četrtkovna številka [Ljudski glas] ima toliko naročnikov, da nas ni treba biti sram, toda v Trbovlje gre tudi četrtkovne številke samo 130 izvodov. Podvojite število naročnikov, pa bo „Naprej“ takoj cenejši. Preglejte si račune, ki so bili objavljeni v četrtek (4. sept.) pa boste razumeli, da nam je treba premagati le nevednost, potem bomo ukrotili kapitalistično lisico! Le od delavstva samega je to odvisno! Kajti ko bo razširjen delavski tisk, se bodo demagogi kaj hitro izgubili in nič več ne bo ovir, da sodelujejo vsi delavci v eni sami skupni organizaciji. Brez delavstva

pa ne bo nikder ne enotne organizacije, ne zmage socializma. Če se združi Kristan s Korunom, je to le kompromis, socializem pa zahteva sodelovanje delavstva.

Razno.

Čudne razmere morajo vladati pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Poročali smo namreč da ima g. A. Svetek 6 mesečni dopust na eni strani, na drugi pa imamo kar tri slučaje v Celju, da ne dobe delavci ozir. delavke kar po dva meseca izplačane nobene hranarine iz bolniške blagajne. Tudi delavcem oz. delavkam v Ljubljani ne gre drugače. Tako je n. pr. delavka F. Brigantova šele po dveh mesecih dobila bolniško podporo. Ko je pa zaupnik iz delavnice, kjer je bila zaposlena urgiral so se gospodje v bolniški blagajni izgovarjali na pomanjkanja osebja radi reduciranja in to v istem času, ko g. A. Svetek dobi 6 mesečni dopust, da uredi tajiške posle Korunove SPJ. To gospodo najbrž malo briga, kako se delavcem godi.

Oportunizem. Delavska telovadna enota „Svoboda“ v Studencih pri Mariboru je priredila v nedeljo 31. avgusta okrožni zlet. To je zelo lepa stvar. Ni pa lepa stvar, da je v Mariboru vsaj na videz „socialistična“ Ljudska tiskarna in da je kljub temu DTE v Studencih za ta okrožni zlet naročila plakate v tiskarni Sv. Cirila in Metoda v Mariboru. Krm pa pridemo na ta način in kdaj dosežemo boljši družabni red, če bomo kot „socialisti“ tako nedosledni, da naročamo tiskovine pri naših najbližjih nasprotnikih, pri klerikalcih? Značilno je, da so „Studenci“ v neposredni bližini Maribora — kjer je najbrž ves socializem tako dosleden. Pa to seveda ne bo Bahuna in tutti quanti prav nič motilo, očitati nam zapletenost in razbijaško delo, če kritiziramo tako nedoslednost.

„Svobodaš“ Brez socialistične vzgoje ni socialističnega dela — zato ne smemo pričakovati, da bo že kmalu zavednost mariborskih organizacij tako napredovala, da bodo te organizacije lahko rešile gospodarstvo v „Ljudski tiskarni“ kapitalističnega jarma. Studenska DTE je šla k Ciril-Metodovi tiskarni naročiti lepake, najbrž bolj zato, ker so tam cenejši. Saj se bo moral tudi „Naprej“ samo iz tega razloga [z naše strani seveda] še dalje tiskati v kapitalističnem podjetju namesto v „našem“. Kdor hoče razumeti, kako je s to „socialistično“ Ljudsko tiskarno, naj si prečita „Naprej“ od četrtka, tam je jasno videti, da DTE v Studencih ni treba očitati nedoslednosti. Nedosleden bi bil le tisti socialist, ki bi iz ljubosti do korutarjev plačeval več nego je treba in si redil kapitalističnega gada na lastnih prsih. Op. ur.

Komunisti v Mariboru so za občinske volitve vložili svojo posebno kandidatno listo. Bo zanimivo opazovati, kaj so napravili najprvo Golouhi in pozneje Koruni iz te bivše najmočnejše trdnjave slovenskega socializma!

Razredna zavest. Iz Kranja smo naknadno zvedeli sledeče: Pogreba padlih orjunašev v Trbovljah se je v Ljubljani udeležilo vse osebje ene izmed dveh tamkajšnjih tiskarn kar korporativno. Tudi drugače se izraža osebje dotične tiskarne svoje simpatije do Orjunašev. Značilno je to za zvezo grafičnih delavcev, da trpi v svojih vrstah kot delavska razredna organizacija člane, ki so pristali izrazito reakcionarnih in protidelavskih organizacij, ki požigajo domove in katerih člani ubijajo zavedne delavce. Ni čuda potem, da reakcija dviga glavo, vedno bolj.

„Slovenski narod“ je storil zelo prav, da je ponatisnil članek „Železničarji in vlada reda, dela in pravice“ v zadnjem „Ljudskem glasu“. „Narod“ je priobčil tako po zelo dolgem času spet enkrat pameten članek. Če pa hoče biti „Narod“ še pametnejši, naj ponatisne tudi sledeče: Ni samo sedanja vlada kriva, če železničarji še niso tako pre-

vedeni, kakor bi bilo božjim zapovedim prav, temveč je krivic nad železničarji kriv tudi prejšnji Pašič-Pribičevićev barabski sistem, ki je vodil železničarje dolga leta za nos, potem jih je pa s svojo prevedbo povrh še v zos spravil.

Kaj pa to? „Slovenec“ poroča, da bodo v gradbenem ministruvstvu zóčasno ukinali kuluk, češ da se mora izvršiti pregled, ker se je pod bivšim režimom uganjalo veliko strankarstvo in mnogi niso kuluka izvrševali, pa tudi tozadevnih davkov ne plačevali. Mi pa vprašamo: Ali ni bivši režim kuluk ukinal, ko je uvidel da si žnjim v demokratični dobi koplje svoj lastni grob? Kako pa to, da je začela sedanja vlada kuluk zopet izvrševati? S kakšno pravico, s kakšnim dovoljenjem, kdaj je svoje tozadevne odredbe objavila? „Slovenec“ potrjuje torej sam našo nedavno vest, da je vlada, ki hoče biti z Macdonaldom in Herriotom v zlahti vlada, v kateri sede 4 klerikalci, kar na svojo pest uvedla tlako! Pa si bo žnjo tudi polomila zobe kakor prejšnji režim!

Najprej Marija, potem šola. Prof. Vadajal, šef prosvetnega oddelka, je izdal dovoljenje, da dobe vsi učitelji 9. t. m. dopust, čeprav bi se tega dne otvorila njih šola. Pogoji da ta dopust dobe, je pa njihova udeležitev na mariborskem kongresu, ki se bo v Ljubljani vršil. To je pod klerikalno vlado mogoče. Prihodnji enkrat bomo mi socialisti priredili kak kongres, na katerem ne bo Marija seveda imela nobene besede. Bomo videli, če bo takrat prof. Vadajal dal našim učiteljem dopust!

Kapitalizem vseh panog ve, kaj mu je danes najpotrebnejše: koncentracija proti koncentraciji delavskega razreda. V nekih deželah je v tem oziru proletarski razred hitrejši, tam gre kapitalistični družabni red na kant, v drugih deželah je pa kapitalizem hitrejši — tam pa proletariatu predejo pajki v možganih in po trebuhu. V Jugoslaviji in na Balkanu sploh je kapitalizem odločno hitrejši nego proletariati. Ravnokar javljajo listi kratko vest, da se skliče v kratkem konferenca pravoslavni cerkev na Balkanu, ki ji bo namen združiti pravoslavja v Jugoslavji, na Grškem, v Albaniji, na Bolgarskem in na Rumunskem v eno enoto. Da so vse cerkve le zveste dekle kapitalističnega sistema zatiranj proti delavskemu razredu, so pokazali naši klerikalci n. pr. te dni zopet enkrat, ko so onemogočili udeležnikom okrožnega zleta v Trbovljah polovično vožnjo, kakor jo brez pomislekov dovoljujejo Orlom, Sokolom in celo svojim dozdnevni zakletim sovražnikom Orjunašem. Proletarci, le bodite še nadalje neumna čreda svojim voditeljem in pozabljajte radi njih na svojo koncentracijo v razredni in javni organizaciji!

V brodski tovarni za vagone namerava uprava odpustiti 900—1000 delavcev. In to je edina vagonska fabrika v Jugoslaviji! Tudi tukaj tepejo nemške reparacije delavstvo. S tem seveda nočemo reči, da se godi v brodski tovarni vse v redu, saj so vendar kapitalisti tisti, ki plenijo inostrano državo njenih produktov v imenu „zmage“ in „prave“.

Invalidski zakon, ki ga v socialnem ministruvstvu še vedno izdelujejo, je dogotovljen do tistih poglavij, ki govorijo o finančni strani invalidskega vprašanja. Po vladnem načrtu bi dobivali invalidi 360 zlatih ali 5400 papirnatih Din na leto. Invalidi najvišjega odstotka bi dobivali 9000 Din na leto, aktivni častniki in državni častniki in državni uradniki, ki so kaj utrpeli med vojaškim službovanjem, se morajo leto dni po demobilizaciji odločiti, ali ostanejo v službi ali se dajo proglasiti za invalide — v tem slučaju bodo dobivali zakonito pokojnino; častniki svobodnih poklicev ne dobe pokojnine, pač pa invalidsko podporo; popolnoma slepi in onemogli invalidi se lahko sprejmejo v poseben invalidski zavod ali pa dobe posebno doklado 2400 Din, vdove bode dobivale 1800 Din na leto, če štejejo nad 45 let pa 1620 Din — gospodje so pri tem finem razlikovanju menda na glavi sedeli —; za vsakega otroka gre 540 Din letne podpore.

Menjava zemeljske skorje.

Znao je da je oblika naše zemlje danes popolnoma drugačna, kakor je bila nekdanj. To se spozna najbolj iz tega, ko opazimo danes na zemlji drugačne živali in drugačna bitja in drugačne rastline, kakor pa so bile nekdanj. Pa ne samo to, tudi površina zemlje se je spremenila. Kjer je danes suho in kjer so visoke gore, je enkrat bilo morje in obratno. Če najdemo v zemlji, pesku, v kamenju in gorovju školjke in sledove rib, za katere vemo, da ne živijo drugod ko v morju, potem ne moremo dvomiti, da je za časa, ko so te živali živele tam in pomrle, bilo tam morje. Ostanki školjk in sledovi rib so ostali v pesku popolnoma nepoškodovano ohranjeni do danes. Dokazano je še na druge načine, da je večina današnje Evrope bila nekoč morje in da so bili večinoma današnji posamezni otoki spojeni s kopno zemljo.

Take spremembe se dogajajo na zemlji še danes. V notranjosti zemlje vedno delujejo nevidne sile, katere lahko vsak čas zelo spremenijo površino zemlje. Trdi se, da je globoko v zemlji strašna vročina, kar dokazujejo bruhajoči ognjeniki, vulkani, ki še danes semiatja spreminjajo obliko zemlje. Vulkani bruhajo iz zemlje raztopljeno kamenje in lavo,

ki se razliva v doline. Preteklega stoletja se je dogodilo, da je tako izbruhnjena tvarina otok Krakatau na Melajskem razkosala na več malih delov. Tudi v morju se dogajajo velike izpremembe in že večkrat se je pripetilo, da so na ta način kar preko noči v morju nastali novi otoki.

Neke tvarine, ki leže na dnu morja, se neki čas dvignejo, medtem ko se zopet druge spuščajo. Tako se je n. pr. opazilo da se je v teku zadnjih sto let ponekod dvignila severna obal Sibirije. Istotako se vzdiguje, dasi ne tako vidno, obal južnih delov Južne Amerike in Južne Afrike. Istotako v naši Dalmaciji. Zanjuzje pa se obal skandinavskega polotoka, to je Švedske in Norveške, pa Greenlandije, ter severni deli Severne Amerike. Suha zemlja in morje je danes tako porazdeljeno, da je na severni polkrogli več suhega, na južni več morja. Če se bo nadaljevalo vzdigovanje suhe zemlje na južnem delu in padanje na severnem, bo gotovo v doglednem času oblika zemlje povsem drugačna, nego je danes. Vzrok padanju in vzdigovanju zemlje je toplota v notranjosti zemlje, ki povzročuje radi neenake tvarine in vzrok je tudi ta, da postaja zemlja vsled ohlajenja lahkejša. Po mnenju učenjaka Malleta je premer zemeljske kroglice danes za skoraj 190 milj

manjši od onega, ko je bila zemlja še v povelju, in radi stiskanja so nastale tudi gore. Zemeljska skorja se čimbolj suši in krči, kakor recimo lupina suhega jabolka in to osuševanje in krčenje povzročuje gorovja, doline in morja, dasi se nam zdi neverjetno, da bi mogli na ta način nastati; so pa tudi neznatni, če jih primerjamo z velikostjo zemlje. Najvišje gore na zemlji so visoke 9000 metrov in prilično toliko so tudi največje morske globine, in te visočine in globine so v primeri z velikostjo zemlje ravno tolike, kakor drobtina peska na krogli, katere premer je 1 meter.

Veliko ulogo v menjavanju zemeljske površine igra voda. V obliki dežja neprestano odplavlja s hribov in gorovja zemljo in kamenje in ga nosi v dolino. Tekom časa bo padanje dežja ogledalo najtrše pečine, ostalo bo le še najtrše, ki bo kot igle štrlelo v zrak. Podzemeljska voda raztvarja kamenje in druge tvarine, in ko jih dvigne na površje, jih zopet pušča same sebi. Gorski potoki in iztoki rijejo neprestano po kamenju, tu in tam odkrhnejo večje komade, ki se trkljajo v doline. Kamenje pa se tako lomi in brusi ter je navsezadnje sam pesek, ki ga potem večje reke odplavljajo dalje. Mnoge reke neprestano menjavajo svoje struge, ker na eni strani izkopavajo tla, na drugi

sirote brez očetov in matere doba po 540, prvi otrok pa 2700 Din. Smo radovedni, kako se bodo invalidi k temu načrtu oglašili!

V zunanjem ministristvu se je vršil prvi sestanek med našo in avstrijsko delegacijo glede opcij in državljanstvo. Dosedaj so se sporazumeli o tem, da se opcije obojestransko priznajo in da se rok za izselitev določi na tri leta od dneva, ko se bo ta pogodba podpisala.

Laški prostozidarji so dobili nalog, naj z vsemi sredstvi bopijajo fašistovski režim. Koritce jim je bilo spodmaknjeno, iz katerega so doslej skupaj z Mussolinijem jedli — v tem tiči njihovo prostozidarstvo in sovraštvo do fašizma.

V dunajski kovinski industriji je izbruhnila stavka, ki se čim dalje širi.

Za Nemčijo so v Ameriki podpisali že 200 milijonov dolarjev posojila, katerega oblikacije bodo teklo 125 let in se bodo obrestovale s 6 in pol odstotka.

Iz Berlina poročajo, da ni bil profesor Miethe prvi, ki se mu je posrečilo spreminjati živo srebro v zlato, temveč da je še pred njim španski dljak Botella-Perez pri španski in angleški vladi dobil patent na slično metodo umetnega pridobivanja zlata.

Razorožitev postaja vedno bolj resna zadeva. Dvomimo sicer, da bi jo dosegli, tako kakor si jo mi zamišljamo, dokler ne bo delavstvo imelo malo več moči in zavednosti, nego je ima danes, izboljšanje pa bo prišlo in sicer v kratkem. Na ženevski konferenci Zveze narodov nastopajo Angleška, Francoska in Amerika, torej vse tri odločilne velesile, enotno za preprečenje bodočih vojn. Amerika je prinesla n. pr. načrt s seboj, ki ga je treba pohvaliti, kolikor je kakšna buržoazna dobra akcija sploh pohvale vredna. Ta načrt obsega sledeče točke: 1. izjavo, da je vsaka napadalna vojna nepravna; 2. opisuje dejanja, ki jih je treba smatrati kot dokaz za napadalno vojno; 3. protikupe; 4. govori zlasti v osnovanju mednarodnega vojnega razsodišča. Korak naprej k razorožitvi bi bilo osnivanje ozemelj, na katerih ne bi smelo biti nič vojaškega. Dalje bi morala po amerškem načrtu stalno zborovati posebna razorožitvena konferenca kakor tudi poseben tehnični odbor. Načrt podpira misel dopolnitih obrambnih zvez med državami pod nadzorstvom Zveze narodov. Pričakujemo, da bo ta načrt zmagal, mogoče še v kakšni boljši obliki. Potem bomo pa proletarci dopovedali buržujem, da so tudi tkzv. obrambne vojne zločin in norost. Vse po vrsti, napredek ni hiter.

Na seji Zveze narodov je imel Macdonald velik govor, v katerem je med drugimi zahteval tudi sprejem Nemčije v to zvezo. Zborovanje je sprejelo njegove besede z velikanskim odobravanjem. Kako pokaže svet v kratkem popolnoma drugačno lice nego pred kratkim! In to je storila zmaga socialistične misli v eni sami državi! Kaj bi bilo, če bi v vseh državah proletariati mislili, ne samo na Angleškem ali Francoskem!

Na poljskega predsednika Wojciechovskega je bil izvršen ponesrečen atentat.

Ves sistem kapitalistične države je v tem: Šolski kuratorji zasebnih srednjih šol v Lodzu je zaprosil poljsko vladu, naj radi slabih finančnih razmer prevzame 12 zasebnih gimnazij in realk v svojo upravo. Poljska vlada je ta predlog odbila, češ da ji nedostaja gmočnih sredstev. Radi tega bodo letos zaglji 7 srednjih šol, za ostalih 5 pa tudi ne vedo, kaj bo z njimi. Slične stvari se gode tudi po drugih poljskih mestih. Zadnjič smo pa poročali, da je v proračunu poljske države 60% vseh izdatkov namenjenih za oboroževanje!

Špancem gre v Maroku čim dalje tem slabše. Zdaj sklepajo o tem, če ne bi vse skupaj pustili na mestu in odpravili vojake z golo kožo domov. Oglašajo se pa že novi roparji, ki hočejo ukratiti Maročanom svobodo, za katero se tako junaško in uspešni borijo. Tu so Italija, Amerika, francoski in angleški militaristi, ki se čutijo vsi „ogrožene v svojih vitalnih interesih“, če bi si maroško ljudstvo samo odločevalo pravico do življenja. Najbrže pride

pa kopicijo razne primesi. Primer temu naj bo recimo v domovini reka Sava na hrvaški strani, katera je enkrat tekla tik izpod Zagrebške gore, potem pa je premestila svojo strugo za desetinko kilometra južno.

Rekli smo, da lomijo in nosijo potoki in reke z višin kamenje in zemljo in se zanaša velik del tega v obliki peska v morje. Pri izlivu vod iz rek v morje postaja radi neprestanega kupičenja tega peska obširno kopno, ki ga ustvarja voda iz rek. Znano je, da so nekateri gradovi v bližini izlivanja rek v morje kakor recimo reke Pad v Italiji, za časa rimske dobe stali ob obali medtem ko so danes oddaljeni po več kilometrov od izliva. Reka Nil v Egiptu je zanosila v morje približno 90 kilometrov zemlje. Peščena površina — takozvana delta, — pri izlivu reke Mississippi je nastala na ta način: tam je 60.000 kvadratnih km suhe površine. Reka Ganges in Brahmaputra v vzhodni Indiji pa sta nanosili in osušili 100.000 kvadratnih km, to je skoro polovica Jugoslavije.

Razpadanju in razstvarjanju kamenja veliko pripomore voda v svoji ledeni obliki. V dupline in razpoke kamenja pride voda in tam zmrze. Led pa ima večji vpliv nego voda in radi tega se mora kamenje razdrobiti in potem razpada, nakar ga hudo-

do novih vojnih pohodov, pri katerih Španka ne bo več sodelovala. Ta bo imela menda polne roke dela z revolucijo, o kateri pričakujejo, da vsak čas izbruhne.

Ameriški letalci okoli sveta so dospeli do Zračni promet, ki bo obsegal vso zemljo, je torej izpolnjena želja.

Kupujte čevlje samo z znamko „Sloga“.

Ako pijete „BUDDHA“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

Čitajte naš tisk!

Združitev in razdor.

Vsaakega kršilca sklepov je treba pozvati na odgovor. Če bi se sklepi ne izvrševali, ne moremo sploh nikdar nikamor, vsak bi delal le po svoji glavi. Klic po združenju proletariata je pravzaprav klic po izvrševanju sklepov, ker brez izvrševanja sklepov bomo vsak dan na novo razdruženi. Če je kak sklep še tako slab, vendar ga je treba izvršiti ali pa povzročiti novo sklepanje, s katerim se staro razveljavi. Seveda mora biti to novo sklepanje pravilno; ni dovolj, da se snidejo samo nekateri in se kar med seboj dogovore, da tega ali ali onega sklepa ne bodo izvrševali.

To velja za važne in dalekosežne sklepe enako, kakor za vsakdanje sklepe; za sklepe najvišje instance enako, kakor za sklepe krajevnih organizacij. Prekršitev „malega“ ali „velikega“ sklepa je enak in isti pregrešek, čeprav imata mnogokrat različne posledice. Usodnost posledic kršitve ni odvisna od važnosti sklepa, ki je bil kršen, ker lahko ostane kršitev važnega sklepa brez posledic, kršitev neznačajnega sklepa pa lahko rodi tudi zelo velike in važne posledice.

Naši sodrugi so pa po večini smatrali kršitev sklepa za tem večji pregrešek, čim višja instance je sklep sklenila. Posledica tega je bilo to, da so postali sklepi nižjih instanc skoro da brez pomena in zato so na pr. krajevne organizacije mnogokje sploh prenehale pravilno sklepati in je bilo vse v rokah posameznikov. V nazadnjaških krajih, kakor na pr. na Slovenskem, so tudi delne organizacije (v stari Avstriji) le malo pazile na svoje sklepe, še celo sklepi izvrševalnega odbora so bili mnogokrat le prazen papir.

Enotnost proletariata pa zato ni nič trpela. Vse je bilo združeno, vse je spoštovalo voditelje in jim zaupalo. Šele, ko je narasla proletariatova moč tako, da je lahko upal na dosego zmage, šele takrat se je pokazalo, da organizacije brez izvrševanja sklepov nič ne pomenijo. Ko so voditelji nevedne sklepe kratkoročno pohodili in delali po svoji glavi, so dosegli seveda uspehe za sebe, za proletariata pa nič. To je vzelo proletariatu enotnost.

Jasno je, da prej ne bo enotnosti, dokler se ne začne zopet izvrševati sklepi.

Izvrševanje sklepov pa se mora izvršiti od spodaj navzgor, ne narobe. Člani morajo začeti izvrševati svoje sklepe, potem bodo mogli zahtevati da jih izvršujejo tudi voditelji. Od voditeljev ne moremo pričakovati, da bodo spoštovali sklepe, če jih člani ne bodo spoštovali. Kajti voditeljem je marsikak sklep napoti, tudi poštenim voditeljem se mnogokrat zdi, da bi bolj pomagali napredku, če bi kak sklep pohodili ali ga vsaj malo izpremenili. Člani morajo s svojo vztrajno pazljivostjo voditeljem preprečiti take samovoljnosti. Predvsem pa morajo — kakor rečeno — sami spoštovati sklepe.

Tega se bo široka socialistična javnost s časom šele naučila. Nikdar pa ne, če bo gledala samo na sklepe najvišjih instanc. Demokracije se bo ljudstvo naučilo edino le v svojih temeljnih organizacijah v krajevnih organizacijah.

V občinskem gospodarstvu se socialistično ne da delati brez organizacije. Najprej se morajo so-

urnež in poplava odplavi v nižine. Tako delajo tudi gorski potoki in ledeniki, kateri odplavljajo z gorskih snežnih vrhuncv v doline ogromne pečenine.

Lahko bi našli še veliko podrobnosti, ki delujejo na zemeljsko površino, vendar pa je potrebno omeniti še nekaj, in to so rastline in živali. Rastline s svojimi koreninami povzročajo veliko razstvarjanje in mešanje zemlje, da lažje deluje voda nanje; temu pomorejo tudi številni črvi v zemlji. Nekateri vrste živali so pogubne rastlinstvu, in so ponekod popolnoma uničile rastlinstvo. Ponekod pa vpliva na to tudi podnebje, vlaga, suša itd. Rastline in živali pa ne samo pokončujejo, marveč tudi ustvarjajo. Velike plasti zemeljske skorje so nastale od apnenca in od izumrlih dreves, kar je, ko se je spojilo in strohnelo, naredilo premog. V morju pa še danes kraljujejo polži, ribe in raznovrstne školjke ter ustvarjajo novo površino zemlje. Kadar te živali poginejo, padejo na dno in od milijon milijonov njih lusk in hišic, kadar se spoje, ustvarijo grebene, pečine, in iz teh nastanejo otoki. Od brezštevilnih malih otokov v Tihem morju, je nastala večina na ta način.

Kakor vidimo torej, priroda ni mrtva. Prirodne sile delujejo neprestano. Menjava se ves vesemir, menjava pa se tudi naša zemlja.

drugi navaditi na izvrševanje sklepov v lastni organizaciji, potem šele bodo mogli pravilno nastopati v občini. To velja za delo v občinah, kjer so socialisti že v večini, pa tudi v tistih, kjer imajo vsaj nekaj zastopstva in vpliva. V obeh slučajih bodo zmagovali nasprotniki, če naši sodrugi ne bodo nastopali enotno; nasprotnikom ni treba nič drugega, kako da izigrajo zdaj ene zdaj druge, pa dosežejo vse.

V neki občini se je zgodilo, da so sklenili socialisti voliti za župana klerikalca. Ta sklep lahko obsojamo ali pa se z njim strinjamo, to je popolnoma postransko, izvršiti ga moramo, če smo ga sklenili. Toda en del odbornikov je v odločilnem trenutku nastopil za samostojneže in zmagal. Seveda samo ti nezvesti odborniki mislijo, da so zmagali, zmagali so le samostojneži, zmagal je kapital, kajti volja socialistov se ni izvršila, ta volja je bila po svojevoljnosti nekaterih sploh razbita in organizacija je dokazala, da ni enotna, ampak da je le slučajno zbrana čreda, ki jo goni kupec s semnja na svoj dom.

Taka dejanja tudi dokazujejo, kako neumna in brezuspešna je negativna politika. Nikakor ne zadošča, da rečeš, da si proti klerikalcem ali pa proti samostojnežem. To je prazna negativnost! Povedati moraš za kaj si. Če si za socializem, moraš spoštovati socialistične sklepe, čeprav se ti ne zdijo pravi, ne pa te sklepe samovoljno izpreminjati, češ, samostojneži so boljši nego klerikalci. Za socialisti niso boljši ne eni ne drugi, ker so oboji proti socializmu, proti delavstvu.

Sploh je velika napaka meriti krivico, katere je boljša, pravzaprav katere je manj slaba. Klerikalizem, praviš, da je zanič, ker je protikulturen, ker uči laž in hinavščino. Za božjo voljo, ali so samostojneži morebiti kulturni, ali učijo resnico in odkritosrčnost? Ali je laž o božjih namestnikih manj grda kakor laž o dobrih samostojnih gospodarjih, ki nas baje vse redijo?

Sicer pa tudi če bi bili samostojneži boljši za nas, zakaj nisi tega razlagal takrat, ko smo sklepali, komu bomo dali pri županski volitvi svoje glasove, zakaj nisi priporočil samostojneža in povzročil, da sklenemo voliti tega? Zakaj si se šele čez noč premislil? Vsi mislimo, da si že prej mislil narediti po svoje in da je bilo tvoje vztrajanje med nami le hinavsko.

Razžaljen si, ker govorimo o hinavščini. Dobro. Pa povej, kako sam presojaš svoj čin! Načelo javnosti velja tudi zate, brani se!

Pa se ne boš branil, ker več, da bi moral priznati koncem koncev bodisi laž, bodisi zapeljivost. Sram te je pa obojega, zato boš rajši molčal. Mi pa ne bomo molčali, ker so nam sklepi sveti! Zato, ker brez sklepov ni enotnosti, ni združitve, ni socializma.

To pa zlasti zdaj, ko uganjajo razni kršitelji sklepov umazano demagogijo za „zedinjenje proletariata“. Kdor je proletariata izdal, kdor je iz dobičkahelivosti ali komodnosti kršil sklepe, ta naj ne zahteva, da se mu proletariata ukloni in ga prosi odpuščanja, ampak naj se on ukloni sklepom;

Izvrševanje sklepov pomeni enotnost delavstva, kršenje sklepov pa — razdor.

Dopisi.

Steptomšanje. Kako lepo je danes čitati po vseh buržoaznih listih dolge članke, ki prerešeta-vajo uradniško vprašanje! Kako se v tem vprašanju kavsajo med seboj „Jutro“, „Narod“, „Narodni dnevnik“, „Slovenec“ itd.! Vsi hočejo danes uradnikom pomagati, vsi skupaj jih pa prekleto vodijo za nos. Vprašamo te gospode samo to, kje ste pa bili takrat vsi skupaj, ko ste sedeli v vladi? Takrat bi morali v dejanju pokazati, kaj znate, ne pa da ste samo obljubljali in čvekarili, kakor čvekarji in obljubujejo listi sedanje vlade. Že davno bi lahko imeli urejene razmere, če bi vam bilo kaj do stvarne izvršitve lepih obljub. Le čvekarite dalje, uradništvo pa se ne bo dajalo več dolgo voditi za nos. Doživeli smo polom in razočaranje na vseh koncih in krajih, ostaja nam samo še eno: lasina organizacija, ki vas bo vse prisilila, da boste izvršili, kar je nam prav in pravično! Uradništvo spregleduje in uvideva, da je ena sama stranka s čistim namenom delala za naše izboljšanje, in to je Socialistična stranka Jugoslavije in Kmetško-delavska zveza; en sam list se je vedno trudil pisati čisto resnico in nam dopovedati kakšni ste, in to je bil „Naprej“. Te stranke in tega lista se bo uradništvo polagoma oprijelo, vi si pa izčekajte vse fraze iz duše, s katerimi ste do temena napihnjeni. — Eden, ki ima odprte oči.

Protestno zborovanje invalidov v Celju. Že šest let bo kmalu preteklo, odkar počiva morilno orožje svetovne vojne, a najbednejše vojne žrtve — invalidi še vedno čakajo v naši državi, da bi se

Ceneno češko perje!

En kg sivga opuljenega perja 70 Din, na pol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 120 in 150 Din, mehko kakor puh 200 in 250 Din; boljše vrsta 275 Din. Pošiljate carine prosto, proti povzetju od 300 Din naprej poštnine prosto. Vzorec zastoji. Blago se tudi zamenja in če ni všeč se vzame nazaj. Naročila samo na

BENEDIKT SACHSEL, LOBEC št. 85 pri Plznu, Češko-slovaška.

Poštno pošiljke potrebujejo iz Češko-slovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

jim zakonito zajamčila najprimitivnejšo eksistenčno možnost. Kakor nam poročajo, pripravljajo invalidi širom države protestna zborovanja v dostojni a odločni obliki, na katerih se bo pozvala sedanja vlada, da spravi invalidski zakon kot prvi pred narodno skupščino in ga uveljavi v smislu zahtev „Udruženja vojnih invalidov“. Tako protestno zborovanje se bo vršilo tudi v Celju, 14. septembra. Skličejo ga podružnice UVI za Celje, Braslovče, Sv. Peter v Savinjski dolini in Šmarje pri Jelšah. Vsak vojni invalid naj smatra za svojo dolžnost, da se udeleži protestnega zborovanja.

VSEM, KI SO DOBRE VOLJE!

Neorganiziran socialist je kakor riba na suhem. Cepeta in poskakuje tako dolgo, da pride v vodo.

Če pa najdete na suhem ribi podobno žival, ki ne cepeta in se ne trudi, da bi prišla v vodo, kaj boste rekli? Bodisi je omedlela ali je mrtva, ali pa sploh ni riba!

Največ je takih rib, ki so bile pri razdoru vržene na suho s tako silo, da so omedlele. Tem je treba pomagati, kajti dokler bodo nezvestne, ne pridejo v vodo. Pomagajte jim!

Mnogo je tudi mrtvih rib, ki že gnijejo med obrežnim kamenjem. Prav nevarno je, da nam ne okužijo zraka. Odstranjujte jih!

Pa tudi neke vrste kače so se zelo razmnožile, ki imajo luskinе kakor ribe. Plazijo se okoli vode in se hranijo z — ribami. Pobijte jih!

To in ono.

Nova bolezen se je pojavila na Japonskem. Ta bolezen je nalezljiva in se kaže v tem, da dobe okuženi možgansko vnetje. Okoli tisoč ljudi je radi te bolezni že umrlo, 75% vseh obolelih končuje s smrtjo. Japonska vlada si ne zna drugače pomagati, kakor da namerava okužene kraje izolirati.

Čudno pokopavanje mrtvih. Neki nemški potovalec po Indiji je na sledeči način opisal, kako čudno pokopavajo Parzi, pristaši staroperzijske Zaratuštrove vere, v Indiji svoje mrtve: Pokopališča teh Parzov so tkzv. „stolpi molka“. Beli ljudje ne smejo v bližino teh grobišč — celo fotografski posnetki so prepovedani — vendar je mogoče potom protekcije priti v njihovo bližino. Priporočen sem bil nekemu Parzu in pod njegovim vodstvom sem imel priliko spoznati ta način pokopavanja mrtvih približno. Na hribu se nakaja log, ki je obdani z zidom. Do njega vodi kolovoz, po katerem smo prišli do mejne hiše notranjega obzidja. Tu smo slučajno prisostvovali pogrebu bogatega Parza. Truplo je ovito v bele tančice in leži na šestih okrog 20 cm širokih platnenih pasih, ki jih drži 12 nosilcev. Pogrebniški so vsi odeti v belo, v popolnem nasprotju z našimi navadami, in sledijo truplu po dva in dva in sicer tako, da se vodita med seboj zvezana z belim prtom. V ozračju krožijo jastrebi, ki čakajo na svoj plen. Do stolpov nisem smel. Moj spremljevalec pa mi je razložil nadaljnji potek pogreba. Truplo postavijo dosmrtno nastavljeni stražarji na stolpno ploščad in jastrebi, ki jih privleče duh po razpadu, priletijo in požrejo mesne dele trupla v približno dveh urah. Okostje ostane potem še kakih tri mesece predano izsušljivemu vplivu sonca, potem ga pokopljejo v dolini. — To so zanimive navade kaj? Pa še bolj zanimivo je, kako v Tibetu „pokopljejo“ svoje mrtvece. Tam si najbližji sorodniki truplo kar med seboj razdele in ga pojedjo, češ da bodo mrtveca potem najbolj gotovo v sebi nosili. Obenem so pa tudi sveto prepričani, da preidejo na ta način vse pokojnikove dobre lastnosti na njegovega pojedca.

Splošna delavska Unija bo priredila v mesecu septembru shode v svrhu predpriprave za zedinjenje z Osrednjim društvom kemičnih delavcev na eni in Opčim Radničkim Savezom Jugoslavije (iz Zagreba) na drugi strani v naslednjih krajih:

ŠTORE PRI CELJU, 13. septembra (sobota) ob 16. [4] pri Sikošku.

LIBOJE, 14. IX. ob pol 10. v gostilni Ska-berne.

GOTOVLJE, 14. IX. ob 15. v gostilni pri Mal-gaju.

PEČOVNIK PRI CELJU, 16. IX. ob 17. pri „Francelnu“ (Gov. s. Rejc).

ŠOŠTANJ, 17. IX. ob 17. v gostilni Breznik (Gov. Leskošek).

SEVNICA; RAJHENBURG, 21. IX. [čas in prostor bo razviden na letakih. Ta shod bo obenem shod proti vojni v smislu sklepa amsterdamske In-ternacionalne.]

ROGATEC, ROGAŠKA SLATINA, [čas in prostor bo razviden na letakih, govornik s. Alojzij Leskošek.]

Dnevni red na vseh shodih bo zedinjenje in- dustrijskega in poljedelskega delavstva v eno skup- no organizacijo. Sodrugi brez razlike poklica in dela, posetite povsod sklicane shode polnoštevilno. Sočasno bodo podružnice SDU prejele izdelane predloge za zedinjenje v pogled, da bodo mogle staviti svoje predloge. — Tajništvo Splošne delav- ske Unije v Celju.

UTRINEK.

Zmaga socializma pomeni največji preobrat, ki ga je človeška družba kdaj doživela. Ta preobrat se mora izvršiti razumno.

Socializem se ne more zadovoljiti s tem, da uniči oblike kapitalistične družbe in potem ravno- dušno gleda, kaj nastane iz razvalin.

Socializem mora postaviti na mesto odstran- jenega kapitalizma nekaj boljšega — najboljšega kar je mogoče.

Takega velikankega dela ne morejo izvršiti nevedni ljudje, ki se dajo slepo voditi kakor čreda. Socializem potrebuje izobraženih, razumnih in mi- slečnih ljudi. Zato se je pa treba organizirati in učiti.

Če zagode lajnar najkrasnejšo operno melo- dijo na svojem hrešččem instrumentu, bi si človek zamašil ušesa in pobegnil, da bi rešil svoje živce neznosne muke. Za razumnega človeka pa s tem vendar ni obsojena dotična opera. Socializem ka- rikirajo njegovi sovražniki in ljudje, ki nastopajo v njegovem imenu, pa ga ne razumejo. Ali se mora zaradi tega obsoditi socializem? Stvar, o kateri hoče kdo govoriti, je treba poznati; kdor se o so- cializmu nepristransko pouči se prepriča, da je lep in velik, in predvsem, da je po zakonih razvoja neizogiben.

Delavci imajo žuljave roke in potrebujejo v boju proti svojim sovražnikom tudi žuljave možgane!

„Naprej“ bo zmagal zato, ker ga pišejo delav- ci sami. Pišite še bolj, da pride zmaga tem preje.

PRIPOROČAMO

novo otvoreno brivalco **Milana Herca**, v Retjem 57 p. Trbovlje.

L. Mikuš

= TVORNICA DEŽNIKOV IN SOLNČNIKOV =
v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov v kakršnikoli veli-
—: kosti po najnižji ceni. —:

Delavci, pozor!

Moške obleke, elegantne in poceni, dobite — dok- ler traja zaloga — po najnižjih cenah od 425 Din dalje. Delavske hlače od 70 Din dalje. Naročila se izvršujejo točno in brzo po povzetju.

Ostroški i Kobeščak, Zagreb,

Petrinjska ul. 55.

Sodrugi išče za dva, tri meseca, mirno, čisto, opremljeno sobo v Ljubljani, s prostim vhom event. z električno razsvetljavo. Ponudbe in plačil- ne pogoje takoj na upravo tega lista.

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrž tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

Inseratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na v.s. ne- go vi nanje!

Lastnik: „Sloga“, r. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

6 X Tiskarna bratov Ramoret v Krakovem. 2100

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Marija Rogelj v Ljubljani

Sv. Petra cesta in Lingarjeva ulica

vijudno naznanja, da se je 1. avgusta preselila na

Sv. Petra cesto št. 26

nasproti hotela Tratnik. Za dosedanje naklonje- nost se zahvaljuje ter priporoča še za nadalje.

Blago dobro, cene nizke.

Bonboni, čokolada, pecivo

velika izbira, — solidna posrežba
Specialna trgovina s kanditli na debelo

Josip Vitek

Ljubljana Krekov trg 8

[zraven Mestnega doma.]

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrirana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni
»Pravi FRANKOV« kavni pridelček v zaboj-
čkih in ne kako ponaredbo.

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se po-
sebnost jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime
»Franko« in »kavni mlinček«.

»Pravi FRANKOV« s »mlinčkom« zboljšate in
prošajte vaše havel